

mgr Maciej Świder

STRESZCZENIE ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

pt. „Realizacja praw do rzetelnego procesu w świetle zmian procedury cywilnej w dobie pandemii COVID-19” przygotowanej pod kierunkiem Prof. dr. hab. Mariusza Załuckiego

Trwająca od 2020 roku pandemia COVID-19 wymusiła na ustawodawcy szereg zmian, których zasadnicza część dotyka postępowania cywilnego. Problemem badawczym, którego próbę rozstrzygnięcia podjęto w niniejszej pracy, jest wpływ wybranych regulacji ustawy z 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych na przebieg postępowania cywilnego, a w konsekwencji na realizację prawa jednostki do rzetelnego procesu. Celem pracy jest analiza najważniejszych zmian modelu postępowania cywilnego w dobie pandemii COVID-19 i weryfikacja, czy przyjęte przepisy realizują standard prawa do sądu. Dodatkowym zamierzeniem jest dokonanie oceny, czy analizowane instytucje prawne powinny zostać wprowadzone na stałe do Kodeksu postępowania cywilnego, a jeżeli tak, to pod jakimi warunkami. Analizie poddano regulacje dotyczące posiedzeń zdalnych sądu, posiedzeń niejawnych, doręczeń elektronicznych, zawieszenia biegu terminów procesowych, zakazu przeprowadzania licytacji w toku egzekucji z nieruchomości oraz wstrzymania realizacji tytułów wykonawczych nakazujących opróżnienie lokalu mieszkalnego.

Teza badawcza przyjęta w niniejszej pracy zawiera się w stwierdzeniu, że przyjęte przez ustawodawcę regulacje będące przedmiotem badania nie realizują w pełni deklarowanego celu ochrony zdrowia oraz są sprzeczne z minimalnym standardem prawa do rzetelnego procesu określonego w Konstytucji RP, Europejskiej Konwencji Praw Człowieka oraz Karcie Praw Podstawowych. Problem badawczy poddany analizie pozwolił również na postawienie hipotezy badawczej, zgodnie z którą niektóre z omawianych instytucji, tj. posiedzenia zdalne, posiedzenia niejawne oraz doręczenia elektroniczne pism sądowych mogą po zakończeniu pandemii COVID-19 stanowić trwały element modelu postępowania cywilnego, istotnie przyczyniający się do zwiększenia jego efektywności, przy założeniu dostosowania przepisów je regulujących do standardu prawa do rzetelnego procesu.

Rozważania w niniejszej pracy podzielono na sześć rozdziałów. Przedmiotem rozdziału I jest analiza modelu prawa do rzetelnego procesu na gruncie Europejskiej

Konwencji Praw Człowieka i Karty Praw Podstawowych. Rozdział II koncentruje się na ochronie prawa do sądu w polskim porządku prawnym. Rozważania rozdziału III poświęcono wprowadzeniu do problematyki zmian normatywnych istotnych dla modelu postępowania cywilnego przyjętych w dobie pandemii COVID-19. W rozdziałach od IV do VI analizie poddano poszczególne instytucje specustawy. W każdym z rozdziałów dokonano oceny, czy omawiane instrumenty są zgodne z minimalnym standardem prawa do sądu. Tam, gdzie zachodziła taka potrzeba, wskazano własne propozycje zmian legislacyjnych oraz przedstawiono postulaty *de lege ferenda*. Praca zakończona jest wnioskami, w których weryfikacji poddano postawione na wstępie tezę oraz hipotezę badawczą oraz dokonano zwięzłej syntezy rozważań przedstawionych we wcześniejszych rozdziałach pracy.

Maciej Świder

Kraków, 4 listopada 2022 roku